BYGGMAX MILJÖRAPPORT 2014

Inledning

Under år 2009 påbörjade Byggmax sitt miljöarbete genom skapandet av en miljöpolicy med miljömål. Som en följd av detta policyarbete har en miljörapport upprättats och ett kontinuerligt förbättringsarbete har påbörjats för att minska organisationens negativa miljöpåverkan.

Byggmax huvudsakliga miljöpåverkan definieras i miljöpolicyn som:

- transporter av produkter, från tillverkare till butik eller lager samt från butik till kund.
- produkternas innehåll av miljöbelastande ämnen och produkternas förpackningar.
- tryckning och distribution av broschyrer.
- energianvändningen i verksamheten.

Byggmax miljöpolicy föreskriver en årlig mätning av status och utveckling för ovanstående punkter, i form av åtgärder som genomförts samt möjliga kvantitativa mått. Ambitionen är att varje år nå förbättringar inom ovan nämnda områden. Målet är att vi ska minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser per transporterat ton med 25 procent från år 2009 till år 2020.

Uträkningsmetoder och upplägget på rapporten är avstämt mot en extern konsult.

Transporter

Under 2014 har nivån på de egna distributionslagrens prestationer stabiliserats och beställningsrutiner fintrimmats. Inga ändringar har gjorts i beståndet av lagerlokaler under årets gång, men lastningsschemat har genomgått en större revidering, vilket har öppnat upp för betydligt fler samlastningar och ett mer resurseffektivt flöde.

Detta har resulterat i att transportarbetet per transporterat ton gods har sjunkit för tredje året i rad. Mängden CO2 per fraktat ton gods har sjunkit 19 procent jämfört med år 2009. Med de senaste årens förbättringstakt nås målet om en sänkning på 25 procent redan år 2016.

Andelen båttransporter har ökat något, vilket till viss del får tillskrivas det faktum att det inför året fanns överlager inom vissa artikelgrupper som generellt sett transporteras långa sträckor med båt. I takt med att lagren har sjunkit så har det uppstått behov att beställa hem mer inför kommande år, vilket också återspeglas i den ökade mängden tonkilometer med båt. Som en följd av detta har även andelen lastbilstransporter sjunkit med motsvarande mängd.

	2014	2013	2012	Utveckling 2013-2014	Utveckling 2009-2014
Transporterat gods [tusen ton]	565,9	521,5	484,1	9%	43%
Transportarbete [miljoner tonkm]	343,2	319,1	347,2	8%	26%
Varav båt [miljoner tonkm]	76,5	56,2	88,9	36%	63%
Andel båt	22%	18%	26%	27%	29%
Varav järnväg [miljoner tonkm]	0,0	0,0	0,0	0%	0%
Andel järnväg	0,0%	0,0%	0,0%	0%	0%
Varav lastbil [miljoner tonkm]	266,7	262,1	258,4	2%	19%
Andel lastbil	78%	82%	74%	-5%	-6%
Transportarbete per ton [tonkm/ton]	606	612	717	-1%	-12%
CO_2 per transporterat ton gods [kg]	28,4	30,0	32,7	-6%	-19%
CO_2 per såld krona [kg/kr]	4,5	4,9	5,1	-7%	-20%
Absoluta utsläpp CO_2 [ton]	16046	15 662	15 816	2%	16%

Tabell 1, sammanställning av transportnyckeltal. Emissioner per tonkilometer och transportsätt baseras på utsläppsdata från ntmcalc.se.

Utsläppen av övriga växthusgaser och miljöfarliga ämnen per transporterat ton och i absoluta tal återfinns i tabell 2 nedan. Till denna kategori räknas kväveoxider (NOx), kolväten (HC), kolmonoxid (CO) samt småpartiklar.
Även utsläppen av övriga växthusgaser per transporterat ton gods sjunker över tid. Att totalmängderna utsläpp av växthusgaser och andra miljöfarliga ämnen har ökat sedan år 2009 förklaras med att antalet butiker har ökat från 61 till 112 stycken under motsvarande tid och att den geografiska spridningen bland dem nu är betydligt större än för fem år sedan.

	2014	2013	2012	Utveckling 2013-2014	Utveckling 2009-2014
NO_x [g/ton]	246	256	285	-4%	-17%
CO [g/ton]	63,7	66,3	71,2	-4%	-16%
HC [g/ton]	10,8	11,1	12,4	-3%	-16%
Partiklar [g/ton]	6,1	6,1	7,1	-1%	-14%
NO_x [ton]	139,0	133,4	138,7	4%	18%
CO [ton]	36,0	34,6	34,6	4%	20%
HC [ton]	6,1	5,8	6,1	5%	20%
Partiklar [ton]	3,4	3,2	3,5	8%	23%

Tabell 2, utsläpp av växthusgaser och miljöfarliga ämnen per transporterat ton gods samt i absoluta tal. Emissioner per tonkilometer baseras på utsläppsdata från ntmcalc.se.

”VI FÖLJER BYGGMAX INSTRUKTIONSFILMER TILL PUNKT OCH PRICKA”

För Gun och Lennart är svunna tider en del av vardagen. Men när det blir dags att lägga ny takpapp drar de sig inte för att lägga plommonstopet på hyllan och surfa in på byggmax.se.

Lennart: Just nu håller vi på att lägga om vårt tak. Vi tittade på Byggmax instruktionsfilm om hur man lägger takpapp på rätt sätt. Den har vi försökt att följa till punkt och pricka. Det gäller att inte glömma säkerhetsselen när jag går upp på taket – annars blir Gun arg.

Gun: Det är en väldigt bra steg-för-steg-instruktion som visar precis hur man ska göra. Vi brukar handla på Byggmax när vi gör projekt – som senaste gången då vi byggde om köket till hur det såg ut på 1700-talet. Jag har ett stort intresse för gamla saker, det kommer från mina föräldrar och förfäder som också har bott i det här huset.

Lennart: Jag gillar också gamla saker och framför allt motorfordon. Den äldsta bilen jag har är en T-Ford som snart är hundra år. Den skaffade jag för att den kräver en annorlunda körteknik och är en utmaning att köra jämfört med moderna bilar. När vi är ute och kör försöker vi se ut som folk gjorde då bilen var ny.

Gun: Det är roligt att åka omkring i gamla kläder. När skulle jag annars få chansen att använda farmors bröllopsklänning från 1901?

Byggmax reklamblad i Sverige, augusti 2014

Fördelen med att lägga takpapp: utsikten.

I utsläppsberäkningarna har inte transporter av e-handelsköp och hemkörning från butik medräknats. Dessa transporter utgör alltjämt en förhållandevis liten andel av företagets totala godstransporter. En ständigt ökande andel e-handel och hemkörning minskar mängden transportarbete och utsläpp dels genom optimerade frakter ut till slutkund och dels för att kunden lägger beställningar på distans och inte tar bilen till butik för att handla.

Produkter och förpackningar
Produkter och förpackningar påverkar miljön både direkt och indirekt, bland annat genom de råvaror de innehåller, den energiåtgång de kräver vid tillverkning och användning, och i vilken mån de faktiskt återvinns eller återanvänds när de är uttjänta.

Byggmax arbetar aktivt för att öka träanvändningen i samhället och därigenom minska bruket av mindre miljövänliga material såsom betong, cement och hårdplast. Byggmax säljer bara NTR-märkt tryckimpregnerat virke som följer de miljömål Svenska Träskyddsföreningen och Nordiska Träskyddsrådet har satt upp. Inköpen av trä görs dessutom från nordiska leverantörer och med fulla lass direkt från sågverken för att minimera miljöbelastningen.

Alla parkettgolv och all ved som säljs är märkt med FSC, Forest Stewardship Council, den internationella miljömärkningen som syftar till att säkerställa ett hållbart skogsbruk.

Byggmax hanterar varor med en låg andel förpackningar. Endast cirka 10 procent av antalet sålda artiklar i butik har en konsumentförpackning, det vill säga en förpackning som säljs tillsammans med varan och följer med hem. I övrigt har produkterna olika varianter av transportförpackningar för att skydda godset. Transportförpackningarna återvinns i samarbete med återvinningscentraler och pallar återanvänds i pallöverföringssystem hos de stora speditörerna samt i Byggpallsystemet.

Genom medlemskap i REPA, den producentinriktade delen av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen med uppgift att se till att förpackningar och tidningar i Sverige samlas in och återvinns, tar vi på oss producentansvaret för förpackningar på allt infört och importerat gods. För varor tillverkade i Sverige är det producenten som står för producentansvaret, vilket innebär att Byggmax indirekt betalar kostnaderna även för hanteringen av dessa produkter.

I Sverige har Byggmax ett brett samarbete med Ragn-Sells för att energi- och materialåtervinna så mycket av butikernas avfall som möjligt. Målet är att minimera deponiavfall och nå nollnivå på blandat avfall.

Blandat avfall har en sjunkande trend sett till tidsintervallet 2009-2014, men har de senaste åren stannat av kring 6 procent. Totala volymen avfall per butik stiger, vilket beror på att många av de artiklar som tagits in i sortimentet under de senaste åren är av typen som har mer fraktemballage än det tunga byggmaterialet har.

Avfalls typ	2014	2013	2012	Diff 2013-2014	Diff 2009-2014
Blandat avfall	6,2%	6,7%	6,1%	-0,54%	-5,14%
Deponi-avfall	7,1%	7,6%	7,0%	-0,51%	1,19%
Sorterat	86,8%	85,7%	86,9%	1,05%	3,95%
Totalt	**100%**	**100%**	**100%**		

Tabell 3, fördelningar avfallstyper 2012, 2013 och 2014.

Avfall i ton	2014	2013	2012	Diff 2013-2014	Diff 2009-2014
Blandat avfall	3,5	3,7	3,3	-6,1%	-31,5%
Deponi-avfall	4,0	4,2	3,8	-4,0%	12,0%
Sorter-at	49,4	47,7	46,9	3,5%	8,6%
Totalt	**56,9**	**55,7**	**54,0**	2,3%	5,0%

Tabell 4, avfallsvolym per butik i Sverige, 2012-2014.

Trycksaker

De trycksaker vi gör och distribuerar är en stor del av vår miljöpåverkan. Under en sexårsperiod från 2009 till 2014 har Byggmax minskat mängden tryckt reklam per butik med cirka 46 procent. Denna förändring beror primärt på att nya butiker etableras i redan existerande distributionsområden, vilket kraftigt minskat mängden utdelad reklam per snittbutik.

Total vikt av tryckt direktreklam har inte förändrats nämnvärt mellan år 2013 och 2014.

Under året har prisskyltar i större omfattning börjat skrivas ut i butik, i stället för att produceras och levereras från ett centralt tryckeri.

Byggmax samarbetar med ett tryckeri som är certifierat med Svanen, EU-Ecolabel, PEFC och FSC. Detta innebär bland annat att de minimerar användning av hälsofarliga kemikalier i tryckfärg och papper samt att de strävar efter att främja ett socialt och ekonomisk hållbart skogsbruk. Tryckeriet drivs till 100 % av förnyelsebar el.

Trycksaker	2014	2013	2012	Utveckling 2013-2014	Utveckling 2009-2014
Tryckt direkt reklam (ton)	1 097	1 105	950	-0,70%	-0,3%
Tryckt direktreklam (ton/butik)	9,79	10,5	10,1	-8,50%	-46,6%

Tabell 5, trycksaker totalt samt per snittbutik 2009-2014.

Energianvändning

Byggmax eftersträvar energieffektivitet och de nya butiker som byggs överträffar de byggnationskrav som ställs i respektive land. Prefabricerade isolerfasader och isolerglas i byggnadernas fönster bidrar till bra energiutnyttjande. Nybyggda butiker har återanvändning av värme i ventilationssystemen och förlitar sig inte enbart på direktverkande uppvärmning. Nya och ombyggda butiker har LED-belysning som ljuskällor.

Den direkta energi som används inom Byggmax utgörs primärt av det bränsle i form av diesel och bensin som förbränns av de fordon som används i organisationen. Dessa utgörs av dieseltruckar, tjänstefordon, samt av privatbilar som används i tjänsten.

Direkt energianvändning (GJ)	2014	2013	2012
Diesel	10 142	9 772	9 429
Bensin	0,3	49	172
Totalt	10 142	9 821	9 501
Per butik	**91**	**94**	**101**

Tabell 6, direkt energianvädning per energikälla 2012-2014.

Truckparken byts successivt ut och samtliga nya truckar som köps in är miljöklass III enligt Europaparlamentets direktiv 97/68/EG samt el/diesel-hybrider. Uppskattningsvis 75 % av truckparken är numera hybrid- eller eltruckar. Möjligheten att övergå till biodiesel har utretts men Byggmax köper för små volymer diesel för att en övergång ska vara försörjningsmässigt försvarbar i dagsläget. Under 2015 kommer tester att göras med elmodeller av de stora truckar som finns i butikerna.

Byggmax indirekta energianvändning per primär energikälla är främst el och värme. Under år 2011 omförhandlades elavtalet i Sverige för de butiker som inte har el genom sitt hyresavtal och valet föll då på att från och med 2012 köpa ursprungsmärkt vattenkraftsel från kraftverk i Ljusnan. Även i Norge är 100 procent av energin från förnybara energikällor. I Finland har butikerna en residualmix av el.

	Varav förnybar energi	Varav kärnkraft	Varav fossilt bränsle
Sverige	100%	0%	0%
Norge	100%	0%	0%
Finland	9,5%	35,4%	55,1%

Tabell 7, indirekt energianvändning per primär energikälla under 2014, för butiker där indirekt förbrukning är möjlig att påverka. Data för Finland är för år 2013.

Arbete har utförts tillsammans med elleverantören för att identifiera och eliminera onödiga nätlaster i Byggmax butiker i Sverige. Samtliga platschefer har genomgått en energieffektiviseringsutbildning och får rapporter över energianvändning och effektuttag.

Energiförbrukning (TJ)	2014	2013	2012
SE	23,2	23,4	22,9
NO	17,8	18,8	17,6
FI	3,8	1,7*	i.u.
Per butik SE	0,3	0,3	0,4
Per butik NO	0,7	0,8	0,8
Per butol FI	0,3	0,1*	i.u.

Tabell 8,indirekt energianvändning totalt under 2012-2014, för butiker där indirekt förbrukning är möjlig att påverka. *De låga siffrorna i Finland under 2013 beror på att data enbart finns tillgängliga för del av året.

Ansvarsfull etablering

En genomgång har gjorts av Byggmax butiker och deras placering i förhållande till skyddad eller värdefull natur. Som underlag har Länsstyrelsernas GIS-databas använts och de dataskikt som har varit tillgängliga för respektive län avseende skyddad och värdefull natur. Underlaget skiljer sig mellan olika län, men de vanligaste typerna av naturskydd finns med för alla län; riksintresse för natur och Natura2000, naturreservat och nationalpark. I Norge har underlag hämtats från den nationella sidan www.miljostatus.no. Butiken i Karlstad är belägen inom en våtmarksinventering för biologisk mångfald samt nära värdefullt vatten (skyddsvärd för fisk och fågel, vattentäkt, Natura2000, riksintresse naturmiljö). Butiken har inte genom sin placering, som är belägen inom ett högexploaterat område, någon påverkan på biologisk mångfald inom våtmarksinventeringen. Butiken i Torslanda ligger relativt nära en invallad havsvik med fåglar. Butiken i Larvik i Norge ligger i närheten av viktiga naturtyper och nära kusten. Butiker som ligger nära kusten kan generellt antas vara mer utsatta för klimatförändringar.

Risker och möjligheter hänförliga till klimatförändringen

Högsta ledningen har tagit hänsyn till klimatförändringar och de risker och möjligheter de innebär för organisationen. De största riskerna ligger inom fysiska förändringar (säsongssvängningar, översvämning) samt regleringar. Möjligheter är att bättre kommunicera det miljöarbete som görs för att skapa en miljöprofil gentemot kunden, samt lansera nya produkter som är bättre för miljön än befintliga.

Bilder från Byggmax nya webbvisning i Ullstämman i Norge. Webbutställningen har byggts som en del av det nya Byggmax 2.0 konceptet.